

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Defensio Locorum S.
Scripturae. De Ecclesia Catholica, Et Eivs Pastore
Episcopo Romano, B. Petri, principis Apostolorum
successore, libri duo. Aduersus nugatorias ...**

**Torres, Francisco de
Coloniae Agrippinae, 1580**

VD16 ZV 18729

Capvt II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33634

primus predicat, licet hoc ipsum etiam per seipsum, cum expedit, faciat, & facere debeat. ita fit, ut hoc, quod Petrus dixit electum se esse à Deo inter apostolos, ut per os eius omnes gentes verbum Euangelij audirent, nisi primo & soli, nemini conuenire potuerit.

CAPVT II.

Ed videamus quomodo Antonius conatus sit refellere, quod ego auctoritatem B. Petri & Augustinum, qui sic intellexit, & aliorum secutus, dixi, arcam Noe fuisse typum ecclesie, ut iam non me, sed Petrum tenet. Primum, inquit, si præscriptis verbis agendum est, nego illic Ecclesiam cum arca Noe comparari, neque satis constat tibi Turrianus, cum ait baptismum esse similis formæ cum arca, sic enim non Ecclesiam, sed baptismum cum arca comparat. Immo ego mihi consto Antoni, & te constat falli, & fallere alios. cur enim non fideliter recitasti, quæ ego scripsi, & sæpius repetiui, nisi quia fallere, & fallendo tergiversari maluisti? mea verba hæc sunt: Postquam dixi in arca illa Noe delineatam & adumbratam fuisse Ecclesiam, interprete B. Petro, subiunxi, ait itaque Apostolorum princeps in qua, id est, arca, pauca scilicet octo animæ saluæ factæ sunt per aquam, quod & nunc similis formæ saluos facit baptismum. Vbi autem saluos faciat baptismum, si à Protestantibus queramus, planè respōdebunt, in Ecclesia; siquidem extra Ecclesiam non est salus: ut iam aqua in Ecclesia similis formæ sit, cum arca illa Noe, quæ per aquam saluas fecit octo animas. Quid à me clarius & luculentius dici potuit? non dixi baptismum esse similis formæ cum arca, sed aquam baptismi, siue baptismum cum Ecclesia. Ego baptismum cum Ecclesia coniunxi, tur tu separasti? sic enim au. recitabo iterum: Neque satis tibi constat Turrianus, cum ait baptismum esse similis formæ cum arca, sic enim non Ecclesiam, sed baptismum cum arca comparat. Quæro iterum, cur quæ ego coniunxi, diuimis? Ego baptismum in Ecclesia comparauit cum arca, auctore & interprete huius symboli & figuræ Petro, cur tu dicis de me, cum aio, baptismum esse similis formæ cum arca, sic enim non Ecclesiam, sed baptismum cum arca comparat. Iam ne vides, constare te falli & fallere, quod antea dixi? Qui enim baptismum in Ecclesia dicit Antoni, ut me iam dixisse vides, neque baptismum ab Ecclesia, nec ecclesiam à baptismo seiungit: immo neg. potest seiungere, quatenus mater Ecclesia est, quæ regenerat, ut libro superiore, auctoritate scripturæ sanctæ, testimonio Methodij Martyris docui, ne eadem repetam. Pergis deinde dicere, certè postquam Petrus dixit, octo animas in arca Noe fuisse per aquam seruatas, tum subiicit, cui *ἀντίτυπος* baptismus nos seruat, ita cum Ecclesia ne nominetur quidem, & Petrus non de Ecclesia tractet, sed de baptismo, vereor, ut possit ἀποδεικνύσθαι ex hoc loco probari,

Quo Antonius non recitat fideliter, quæ vult refellere, ut errer ipse, & alios in errorem mittat.

probari, ecclesiā esse ἀντίτυπον arcæ Noe. Benè habet q̄ saltem nō vsque-
 quaq; negas, sed vereri te dicis, vt possit ἀποδεικτικῶς probari ex hoc loco, Ec-
 clesiā esse ἀντίτυπον arcæ. Tu, tu audacior es Augustino, quod mihi falsò obie-
 cisti, quod enim Augustinus nō est ausus dubitare, quin diceret Petrus in hoc loco
 ecclesiā fuisse per arcam Noe figuratam, tu audes vereri, id est, dubitare, sci-
 licet mouet te, quod ecclesiā, inquis, ne nominetur quidem hic à Petro, sed ba-
 ptismus, nec aduertisti, cum baptismum ἀντίτυπον arcæ dixit saluare, necesse
 esse, vt Ecclesiā comprehenderit, licet non nominauerit. Quis tam hebes & tar-
 dius cogitari poterat, qui hoc non intelligeret, & dictum esse putaret? nisi tu qui
 tantopere laboras & sudas, ne arcæ Noe figura Ecclesiā fuerit & sit; ne à te re-
 quiratur alter Noe in Ecclesiā Catholica, imago & vicarius illius veri & cele-
 stis Noe, in quo vera requies nostra iuxta interpretationem vocabuli Hebraici
 collocata est; & quia in ecclesiis Protestantium, vnum Patrem Noe spiritualem,
 cum filijs et eorum vxoribus spiritualibus ostendere non potes. Probas præterea
 baptismū nō esse ἀντίτυπον arcæ, quod q̄ ad τὴν κιβωτὸν referri non potest. nō
 dissimulabo hic, quā audacter & imperitè Græca emendare voluisti. quod enim
 erat ὁ μεταστροφῆς, vt ἀντίτυπον construeretur cū casu dandi, cū tamen non cū
 casu dandi, sed cum gen. construatur. itaq; si corrigere volebas, ὁ dicendū erat,
 sed legendū est, vt est in vetustis, & in ijs, quæ feruntur, exemplaribus, vt refera-
 tur ἐς τὸ ὕδωρ, & intelligatur καθ' ὃ δὲ κλονοῦν τὸ ὕδωρ, κατ' ἕλκεσιν. sicut enim
 aqua illa eos, qui increduli fuerant, suffocauit, & sordes corporis abluebat, sic
 aqua baptismi demones, qui non obediunt, suffocat, & sordes anima abluit
 vsq; ad arcam Ecclesiā accedunt. Sic veteres interpretes Græci interpretati
 sunt, describam Græca, quibus delectaris, ὅτι τὸ ὕδωρ ἐκβαίνει τὸ βάπτισμα ὁ-
 μῶν ὑπερνίσιον, ἐπεὶ καὶ τὸ εὐαγγέλιον τοὺς ἀπειθήντας δαίμονας, καὶ
 τὸ εὐαγγέλιον τοὺς πρῶτους προσέλυτους τῆς κιβωτῆς τῆς ἐκκλησίας. Similiter veterem
 interpretationem Latinam corrigere voluisti, simili audacia & inscitia, cum
 ἀντίτυπον correspondens exemplar vertisti, cum multo melius, & aptius &
 apertius esset, similis formæ. Sic etiam dum noua licet deteriora queris & ve-
 tera alioqui meliora tibi sordent, paulò antea in linteo illo ἀρχαῖς maluisti in-
 terpretari extrema, quam dicere, vt est in vetere interpretatione multo me-
 lius, initia. Augustinus lineas legit, puto legisse eum in aliquo exemplari Gra-
 σο γράμματος pro ἀρχαῖς, sed tu in nullo legisti ἑσχατὰ. Restat, vt tu, aut alius
 ad exemplum tuum interpretetur, in extremo creauit Deus calum & ter-
 ram, & in extremo erat verbum, quia vtrouque est etiam ἀρχὴ. Sed
 vitinam tua νεοφανία in verbis tantum consisteret, & haberet, ac non
 in sententiis dogmatum manaret, & ex illis fieret, quas Apostolus βεβή-
 λους νεοφανίας in epistola ad Timotheum vocat, & vitare præcipit.

Quare Anto-
 nis laboret,
 & sudet, ne
 arcæ Noe fi-
 gura Eccle-
 siæ fuerit.

Quò Anto-
 nius emen-
 dare Græcæ
 locum epist.
 b. Petri au-
 sus est, quia
 ignorauit
 constructio-
 nē nominis
 ἀντίτυπον.

Quò etiam
 simili impe-
 ritia ausus
 est Antonius
 Latina emē-
 dare in ve-
 tere transla-
 tione epist.
 Petri.

Quam etiā
 ineptè ausus
 est in Actis
 Apost. corri-
 gere veterē
 translatio-
 nem.

Prosequamur tuas cauillationes ineptissimas; quia aiebam baptismum esse in ecclesia & ἄντρον τῆς ἀρχῆς, quod paulo antè non agnoscebas, cum faciebas me separare baptismum ab ecclesia, & non ecclesiam, sed baptismum cum arca comparare, quod iam redargui, & mendacium tuum conuicti; nunc tu parum tui memor, agnoscens me baptismum ecclesia cum arca Noe comparare, vt hoc refellas, ais, tu verò (me dicis) longè scilicet Augustino audacior, sic contendis, baptismus est in ecclesia inquis, certè, sed si ita syllogismum institueres, baptismus est ἄντρον τῆς ἀρχῆς Noe, vt ait Petrus, baptismus autem est in Ecclesia, ergo Ecclesia est ipseus arca Noe ἄντρον.

Quò baptismus in Ecclesia similis formæ cum arca Noe sit.

Quò neque baptismus sine Ecclesia, nec Ecclesia sine baptismo, et arca Noe comparatur.

Quò nõ solum Petrus, sed Paulus interpretatus est arcam Noe fuisse typum & figuram Ecclesie.

te profecto vel tota Iesuitarum schola exhibilaret. Immo te profecto potius omnis schola sic quod aliter non potes, mentiendo & cauillando refutantem, sibilis & cachinnis explodet. Semper dixi baptismum in Ecclesia esse similis formæ cum arca. cum enim Baptismus quis saluum facit, similis forma sit cum arca Noe, vt ait Petrus, saluos autem facit baptismus in Ecclesia, sequitur necessario, baptismum in Ecclesia similis formæ esse cum arca per aquam animas seruante, ita vt sicut arca per aquam saluas fecit illas octo animas, sic Ecclesia faciat saluos per baptismum aquæ, siue baptismus aqua in Ecclesia; idem enim re sunt baptismus cum Ecclesia & Ecclesia cum baptismo. Itaq; neq; baptismus comparatur cum arca sine Ecclesia, vt tu paulo antè singebas; nec Ecclesia sine baptismo; sicut nec aqua, per quam salua facta sunt octo anima, sine arca fuit, nec arca, in qua vehebantur illa anima salua facta, sine aqua fuit. Sic B. Cyrillus libro 2. τὸ γλαφυρῶν in Genesim. sit enim inscripsit commentarios illos suos, misericordia, inquit, motus Deus, Ecclesiam velut arcam quandam fabricauit, in quam Ecclesiam qui crederent, ceteris deletis, ipsi soli interitum effugerent. Sic Paulus mysterium hoc arca interpretatur, Noe, inquit, responso accepto, per fidem arcam fabricauit in salutem domus sue, in qua vt Petrus ait, patet, id est, octo anima salua facta sunt, per aquam, cui scilicet aqua cum arca similis formæ baptismus nunc saluos facit, non secundum depositionem sordium carnis, sed secundum conscientia bonæ interrogationem. & paulo post, ergo in Ecclesia taquam in arca salutis vecli, & per fidem electi, & per aquam mortem euadimus. En Antoni, quemadmodum non solum Petrus, sed Paulus etiam auctore Cyrillo, interpretatus est arcam Noe typum Ecclesie fuisse, cum dixit responso accepto, per fidem fabricauit arcam in salutem domus sue; fidem igitur habuit Noe ecclesia futura, in qua salus per Christum futura erat, & in eam ecclesiam per spiritum fidei intues, fabricauit arcam in salutem domus sue, nisi ita esset, Paulus eundem spiritum fidei habens, non interpretaretur hic, auctore Cyrillo, mysterium arca: sicut etiam Petrus, licet alijs verbis interpretatus est, sicut diximus: sed resellamus deinceps aliam rationem fallacem, & fidei Catholica

tholica contrariam, qua conaris probare adhuc, arcam Noe non fuisse figuram Ecclesie, vt nos auctoritate Petri demonstramus. Petrus enim, inquit, ἀντί-
 ρωτον liberationis statuit in baptismo, nō in eo quidē visibili & ex-
 teriori, sed in spiritali ἐνεργείᾳ. & in eius effectis, vt patet ex his Pe-
 tri verbis, non carnis depositio sordium, &c. tu verò ἀντίρωτον ar-
 cæ ponis in Ecclesia visibili, & in eius Episcopis, & sic longissimo
 interuallo à Petri sententia dissides. Corrigamus qua dicis & supplea-
 mus. sunt enim partim curta & manca, partim male intellecta. Petrus statuit
 ἀντίρωτον liberationis in Ecclesia baptismo, hanc tu nō nominas, quia eam fu-
 gis, qua cum baptismo saluante necessariò connexa est, quia, vt ante dixi, & li-
 bro priore testimonijs sanctæ scripturæ docui, Ecclesia est, qua per baptismum
 regenerat, siue fidelis, siue infidelis sit, qui in forma Ecclesie à sanctis Apostolis
 tradita baptizatur. Deinde baptismus sacramentum est ex aqua visibili, & ex
 operatione inuisibili constans, sicut Dominus Nicodemo dixit, nisi quis renatus
 fuerit ex aqua & spiritu sancto, &c. & Apostolus in epistola ad Cor. Hac, in-
 quit, aliquādo fuitis (de peccatis, qua sunt sordes animæ, loquebatur) sed abluti
 estis, sed sanctificati estis, hac addidit vt intelligeremus aquam visibilem & cor-
 poralem sacri baptismi per operationem spiritus sancti in animam penetrare ad
 emundationem peccatorum & sanctificationem animarum. Clarius adhuc idē
 Apost. in epistola ad Heb. cap. 10. loquens de baptismo, abluti inquit corpus aqua
 munda, & aspersi corda à conscientia mala. Non separauit Apostolus alterum
 ab altero, vt tu facis, qui spiritualem energiam, qua est operatio spiritus S. per
 aquam visibilem sacri baptismi, à baptismo exteriori & visibili, id est, ab aqua
 visibili & corporali baptismi separas, sed potius alterum cum altero Aposto-
 lus coniunxit; vbi quam aspersionem cordis à conscientia mala vocauit, Petrus
 in epistola sua vocat conscientia bona interrogationem. Statui itaq; Petrus ἀν-
 τίρωτον liberationis in baptismo, non in eo quidem visibili & exteriori solum
 (hoc tu addere debuisti, & sic intelligere, ne errares) sed simul in spiritali ἐνε-
 ρείᾳ & in eius effectis. Illud verò quod sequitur, non carnis depositio sordium,
 non eo pertinet, vt non intelligatur necessaria aqua visibilis & corporalis, non
 hoc significat, quod tu cum hæreticis sentire videris, sed quod abluere sordes car-
 nis, quod facit aqua communis, qua vtimur, qualis erat illa, per quam seruauit
 arca Noe, non saluat, sed abluere, & deponere sordes cōscientiæ, hoc saluat, hoc
 autem non facit aqua visibilis communis, sed aqua visibilis sacri baptismi. Hac
 enim non solum corpus aspergitur, hoc enim non sufficeret, immò neg. prodesset,
 sed operante spiritu sancto etiā aspergitur cor & emundatur à conscientia ma-
 la, sicut Apostolus ad Hebr. scripsit. Hanc aspersionem cordis à conscientia ma-
 la, vt paulò antè dixi, vocat Petrus conscientia bona interrogationem in Deum:

Quō Antō-
 nius contra
 scripturam
 nō coniun-
 git spiritua-
 lem opera-
 tionem ba-
 ptismi cum
 aqua sen-
 sibili, &
 exteriore
 baptisimi,
 sed sciūgit.

Quō quam
 Petrus vo-
 cavit con-
 scientiæ bo-
 næ interro-
 gationē in
 baptismo,
 Paulus vo-
 cavit cordis
 aspersionē
 à conscientia
 mala.

per

Quomodo
explicata sit
conscien-
tia bonæ in-
terrogatio
in Concilio
primo Car-
thaginensi.

Quo quod
Petrus ait,
non carnis
depositio
fordiū, du-
pliciter in-
telligi po-
test, & vtro
modo me-
lius.

per resurrectionem Iesu Christi à mortuis: hanc interrogationem cōscientia bona, quæ in baptismo fit, magis explicauit synodus prima Carthaginensis C. 1. descendentem, inquit, in aquam, & interrogatum in trinitate, secundum euāgelij fidem & Apostolicam doctrinā & confessum bonā conscientiam in Deum de resurrectione Christi Iesu, nō licet iterum interrogare in eadem fide, & in aquam iterum intingi. Illud etiam admonere volo, ne mihi obliuionem, vt soles, falsis obijcias, aliter alias me interpretatum esse, quod Petrus hic dixit, non carnis depositio sordium, interpretatus enim sum in explicationibus Clementis Rom. cum verbum ἀρνίον explicō, de circumcisione, & fortasse melius congruit locus cum loco epistolæ ad Colos. de circumcisione non manu facta in expoliatione carnis, quam expoliationem carnis, vocat Petrus hic depositionem carnis sordium, id est, carnis sordida, sic vocauit praputium. rationem & auctores, quos secutus sum, leges, si voles, in explicationibus, quas dixi.

CAPVT III.

Quo Grego-
rius Nazia-
nus ab Antonio
citatus arcā
Noe Eccle-
siaz figuram
fuisse intel-
lexit.

” **E**rgit Antonius. Quāto, inquit, melius Nazianzenus, qui cor-
” ruptelas Episcoporum describens, se arcam Noe quære-
” re exclamauit. audiamus exclamationem, quam vocas; Noe, in-
quit Nazianzenus, arcam quæro, vt grauem mortem euitem, Ec-
clesiam se dicit querere, in qua mortem fugiat; aut dic tu, quam aliam arcam
quesuisse putas? Iudicauit igitur arcam Noe fuisse figurā ecclesiaz, quod tu con-
tra testem tuum negas, alioqui non vocasset arcam; arcam enim mysticam intel-
lexit. Ecclesia autem non perit propter malos quosdam Episcopos, vt tu cum he-
reticis sentire videris; quin potius vbiq; Episcopus non hereticus neque schif-
maticus, siue multos siue paucos in nomine Domini congregat, ibi est Ecclesia; &
in medio eorum est Christus, sicut ipse in Euangelio dicit, & in eiusmodi Eccle-
sia, qui vult saluus esse potest. Estq; ea Ecclesia ἀρνίον arca, quia sicut arca
per aquā seruauit illas animas, sic Ecclesia ista saluat per baptismum obediens
fidei. Itaq; non dicit Nazianzenus ecclesiam, qua tales Episcopos habeat, qua-
les Ecclesia illius temporis Constantinopolitana habuit aliquos, non esse cum ba-
ptismo ἀρνίον arca Noe, sed sic ait de illis prauis & flagitiosis Episcopis, te-
stor me neq; sedis, nec operis, neq; consilij, neq; nauigationis, neq; itineris vllius
societatem cum illis initurum: qua via illi cœperunt, pergant sanè si volent. Ego
autem Noe arcam quæro, vt grauem mortem euitem: quæ perinde sunt, ac si di-
ceret, quāuis in vna ecclesia simus, in qua sunt prauis ac probi, sicut in arca erant
mūda & immunda animalia, ego tamen cum eis non habeo vitæ societate. Pe-
reant ipsi in Ecclesia, si eis ita libet, ego in Ecclesia saluus esse volo, hoc est qua-
rere Noe arcam. qui enim in Ecclesia, quia malè vixit, non fit saluus, non fuit
illā